

פרשת מטות ומסעי פרק לב.

א. פסוקים ב-ה. מדוע הפסיק הכתוב את דברי בני גד ובני ראובן במלה "ויאמרו" ועוד נפסקו ע"י פרשה סתומה, והלא דבריהם כולם המטן אחד.
1. מהי תשובת ראב"ע (פסוק ה ד"ה ויאמרו יתן עד יש אומרים).
2. מה תשובת אחרת אפשר לענות לשאלה זו?

ב. פ"ז - י"ט. האם שנו בני גד ובני ראובן את בקשתם אחרי שמעם את תוכחת משה או, רק בדרוה ברור נוסף?
עיי'ן: רמב"ן ב' ד"ה ויבאו בני גד ובני ראובן.
אברבנאל והנה בני גד ובני ראובן פחד קראם ורעדה מדברי משה רבנו ורצו לאמר שחוצ ממעלת תורתו לא הבין כונתם, כי הם כאמרם "אל תעבירונו את הירדן", לא כוננו שלא ילכו שמה עם החיהם, אלא לענין הירושה אמרו כן, שלא יעבירם שם להתנחל בארץ.
טלבים: הנה הודו, כי צדקו דברי משה וחדלו עוד מבקשה השניה שבקשו אל תעבירונו את הירדן, כי הבטיחו שיעברו חלוצים לפני בני ישראל למלחמה, רק שלפי זה צריך להטעם עד שיבנו גדרות צאן וערי מבצר....

ג. בפסוקים כ - כ"ד חוזר משה רבנו על הצעת בני גד ובני ראובן, בפסוקים ט"ז - י"ט ומסכים לה.
4. מה הם השנויים שהוא מכניס להצעתם? (על אחד מהם עומד רש"י)
2. מניין לנו שהסכימו בני גד ובני ראובן לשנויים אלה?

ד. לא רמב"ן ד"ה ויענו בני גד ובני ראובן לאמר. מה פירוש הבטוי "בנאי כפול" המוזכר בדבריו?
עיי'ן קדושין פרק ג' משנה ו'.

ה. על עזרת משה כלפי דרישת שני השבטים תמו בעל עקדת יצחק ואלה דבריו: יש לעורר ספק עצום על דבריו של משה רבנו עמהם. והוא כי היה ראוי שישאל בתחילה, אם היה רצונם לעבור עמהם למלחמה, אם לאו. ואם יאמרו לו מה שאמרוהו באחרונה, למה יחופם על פניהם באמר להם כל אותם קינסורין וחירופין ולא נתקררו דעתו עד ששלח לשוננו באבותיהם ואמר: "והנה קמתם מחת אבותיכם תרבות אנשים חסאים ופלו" ופמדומה שבהשיבם: "גדרות צאן נבנה.... ונאנחנו נחלץ...." היה עליו להתנחם על שהמריס כנגדם לא טעם ולא הטאתם? מהי התשובה לתפיה זו?
קרא: יהושע פרק כ"ב; מדרש במדבר רבה מסות (ו) ומקנה רב היה לבני ראובן ואלה דברי הטרדש: שלש מתנות נבואו בעולם, זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם; זכה בחכמה - זכה בכל; זכה בגבורה - זכה בכל; זכה בעושר - זכה בכל; ואימתי? בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכוח התורה... ומתנות אלה באטן שאינן באין מן הקב"ה סופן להפסק ממנו... וכן אחת מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה גדול וחבבו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל, לפיכך גלו תחילה מכל השבטים שני (דברי הימים א' ה') ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט מנשה. ומי גרם להם? על שהפרישו עצמם מן אסיהם בשביל קנינם.

בג"ן פרשת פנחס הושמטו כטעות בשאלה ד. מלים אלה: רש"י ז' ד"ה נתן תתן.